

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-677

19.9.2023

If Skadeforsikring NUF

Bilansvar

Sammenstøt i veikryss – påstand mot påstand – bal. § 8 – trafikkreglene § 7.

Det oppsto sammenstøt mellom klagers og motpartens bil i et veikryss. Det ble ikke utfylt noen felles skademelding, og partene avga ulike forklaringer om hendelsesforløpet. Klager erkjente at han hadde vikeplikt for forkjørsvog inn mot krysset, men mente at sammenstøtet oppsto i etterkant av krysset. Vikeplikten overfor motparten var etter klagers oppfatning opphørt i kollisjonsøyeblikket. Motparten hevdet at uhellet skjedde ved at klager kjørte rett frem og traff hans kjøretøy idet han svingte av til en sidevei. Ifølge motparten inntraff uhellet midt i krysset. Klager ble tildelt fullt ansvar for sammenstøtet under henvisning til brudd på vikeplikten. Nemnda kom til at foretakets standpunkt var korrekt da klager ikke hadde sannsynliggjort at vikeplikten overfor motparten var opphørt da sammenstøtet oppsto.

Saksfremstilling

Saken gjelder ansvarsspørsmålet etter sammenstøt mellom klagers og motpartens bil.

Den 24.2.23 oppsto sammenstøt i et kryss. Fra klager (bil B) sin skademelding hitsettes:

Hadde vikeplikt for forkjørsvog når jeg kjørte inn i krysset. I det jeg kjørte ut av krysset svingte motgående kjøretøy A veldig brått mot min venstre forskjerm.

Fra motparten (bil A) sin skademelding siteres:

Jeg kjørte ned og skulle snu også kom han rett frem og traff [f] bilen min og han hadde tøysetplikt [vikeplikt] til å stanse bilen og det står skjilt [skilt] der om at man skal stanse.

Det foreligger en vitneforklaring fra et nøytralt vitne som ikke observerte selve ulykken, men hørte smellet. Han reagerte på hvordan bilene stod plassert etter hendelsen. Fra forklaring hitsettes:

Bilen som kom fra nord (nedenfra) har utvilsomt vikeplikt i dette krysset.

Men det som er veldig rart er at bilen som kom fra sør (ovenfra) umulig kan ha hatt til hensikt å holde seg i sitt kjørefelt gjennom svingen.

Svingen til venstre ... må ha startet alt for tidlig. Etter kollisjonen stod bilene langt sør i krysset, og så vidt oss bekjent var det ikke stor fart, så vi tror ikke bilene kan ikke ha blitt kjøvet sørover. Det var heller ingen dekkspor som tydet på det.

Dersom bilen som kom fra sør ikke hadde kollidert i denne bilen, ville den antagelig kjørt rett i en bil som kom fra vest ...

Det er vel det man kaller å kutte svingen kraftig.

Bilen fra nord var også nesten helt igjennom krysset, og ble påkjørt i fronten.

Det virker på oss som at det var en villet påkjørsel. Det burde lett vært unngått.

Dette krysset skaper daglig vanskelige og frustrerende situasjoner. Et stort problem er at de som kommer sørfra ikke blinker til venstre før rett før de svinger. Vet ikke om det var tilfellet her.

Vi er undrende til at ikke bilen som kom fra sør er skyldig i denne saken.

Foretaket erkjente fullt ansvar for kollisjonen på klagers vegne med henvisning til brudd på vikeplikten. Klager fikk saken behandlet på nytt hos kundeombudet som oppretthold standpunktet til foretaket.

Klager har i det vesentlige anført at foretakets avgjørelse ikke er korrekt, og at motparten må bære ansvar for hendelsen. Sammenstøtet oppsto i etterkant av krysset, og vikeplikten overfor motparten var derfor opphørt i kollisjonsøyeblikket. Den andre part har ikke opptrådt aktsomt. Motparten kjørte rett på klagers bil. Dette til tross for at han hadde uhindret adgang til fritt å svinge på nedsiden av motorvognen. Klagers eget foretak snudde rundt uten noen form for protester, da motpartens foretak fant å illegge ham fullt ansvar for hendelsen. Opplysningene som fremgår av den andre partens skademelding, tilsier at motparten hadde planer om å ta en u-sving mot kjøreretning. Dette for å snu i krysset.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at klager fortsatt var i en vikepliktsituasjon idet sammenstøtet inntraff, og at avgjørelsen derfor er korrekt. Foretaket undersøkte muligheten for medansvar, men fant at det ikke forelå tilstrekkelig dokumentasjon for å hevde at motparten hadde opptrådt uaktsomt i strid med bal. § 8. Motpartens forklaring kan ikke forstås som at han forsøkte å ta en u-sving. Uansett vil vikeplikten etter skilt anses som strengere enn vikeplikt etter trafikkreglene. Det er ikke påregnelig for den som er på forkjørsveien at vikeplikten ikke overholdes.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets ansvarserkjennelse er i tråd med bal. § 8.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Kort oppsummert er ansvar etter denne bestemmelse betinget av enten utvist uaktsomhet (a), teknisk svikt (b) eller brudd på trafikkreglene (c). Hvis begge parter forhold tilsier at de kommer inn under et eller flere av disse alternativene, så skal det foretas en skyldfordeling etter annet ledd i samme bestemmelse.

Det er kravstiller som har bevisbyrden for sitt krav. I dette ligger det at hver av partene må sannsynliggjøre at motparten har vært uaktsom eller overtrådt trafikkreglene for å kunne få dekket skaden av motpartens selskap. Dersom ingen av partene klarer å sannsynliggjøre et grunnlag for ansvar hos motparten, gjelder hovedregelen om at partene må bære egen skade. Om det finnes felles undertegnet skademelding danner den alltid hovedgrunnlaget for avgjørelsen. Forutsetning for at ansvar skal ilegges er at bilføreren har utvist uaktsomhet eller kjør i strid med trafikkreglene.

Det følger av trafikkreglene § 7 nr. 1 at "Trafikant som det skal vikes for, må ikke hindres eller forstyrres. Den som har vikeplikt, skal tydelig vise dette ved i god tid å sette ned farten eller stanse".

I denne saken er partene i utgangspunktet enig om at klager hadde vikeplikt. Det foreligger ingen fellessignert skademelding, men klager har i sin forklaring erkjent at han hadde vikeplikt for forkjørsvei inn mot krysset. Dette samsvarer med bilder som viser at klager hadde skilt 202 "vikeplikt" og underskilt 822 "forløp av forkjørsvveg" rettet mot seg i S.gata i nordgående retning ved inngang til krysset der T.gata kommer inn som sidevei.

Partene er derimot uenig i hvor sammenstøtet oppsto. Den andre part anfører at uhellet skjedde ved at klager kjørte rett frem og traff hans kjøretøy i det han svingte av til T.gata. Ifølge skissen til motparten inntraff uhellet midt i krysset. Klager bestrider dette og mener at kollisjonen oppsto i etterkant av krysset da motparten brått svingte mot venstre, på tidspunktet klager ikke lengre var i en vikepliktsituasjon.

Vi har mottatt bilder av bilenes plassering i etterkant av sammenstøtet. Disse viser at første halvpart av klagers bil var plassert på brosteinen i forkant av fotgjengerfeltet i S.gates nordgående retning. Selv om dette riktignok er i siste halvdel/utgangen av krysset mellom S.gata og T.gata, er det likefullt nærliggende å slå fast at klagers bil ikke var kommet helt ut av krysset i kollisjonsøyeblikket. Bilder fra kollisjonsstedet kan følgelig tas til inntekt for at klagers motorvogn var i en vikepliktsituasjon i det uhellet inntraff.

Det er også innhentet en nøytral vitneforklaring. I sin forklaring påpeker vitne at klagers bil utvilsomt hadde vikeplikt i krysset, men bemerker samtidig at motparten må ha startet sin venstresving ut mot T.gata altfor tidlig. Ifølge vitneforklaringen var klagers bil kommet "nesten helt gjennom krysset" da uhellet inntraff, og "så vidt oss bekjent var det ikke stor fart, så vi tror ikke bilene kan ikke ha blitt kjøvet sørover". Vitne har også skissert en tegning som viser at motparten kuttet svingen og traff klagers bil som var på vei ut av krysset. Samlet sett kan vitneforklaringen og skissen gi en indikasjon på at klager fremdeles var i en vikepliktsituasjon i krysset da uhellet inntraff, men at motparten kuttet svingen og kjørte inn i klagers bil. Som foretaket bemerker, vil imidlertid vitneforklaringen og den påfølgende skissen få begrenset betydning. Dette fordi vitne ikke bevitnet selve hendelsen, men reagerte på hvordan bilene stod plassert i etterkant av sammenstøtet. Vi minner om rettspraksis som fastslår at opplysninger gitt tidsnært en hendelse tillegges større vekt enn senere gitte opplysninger. Følgelig vil ikke vitneforklaringen kunne ilegges stor vekt i denne ansvarsvurderingen.

Foretaket viser også til en takstrapport hvor det fremgår at treffpunktet på klagers bil var helt fremme på venstre side, og at klager åpenbart ikke var ute av krysset da uhellet oppsto. Vi har ikke mottatt takstrapporten. På bakgrunn av klagers forklaring og bilder fra kollisjonsstedet er det likevel nærliggende å slå fast at klager fikk skader på venstre forskjerm i sammenstøtet. Dette kan tyde på at sammenstøtet oppsto idet motparten hadde ankommet krysset og forsøkte å svinge av til venstre mot T.gata. Klager anfører på sin side at det er uforståelig at motpart valgte å kjøre rett på hans bil, men ønsker ikke å spekulere mer rundt hvorfor dette ble gjort. Vi finner ikke at dette i seg selv kan bekrefte at klager var kommet ut av krysset på tidspunktet sammenstøtet inntraff. Følgelig kan treffpunktet på klagers kjøretøy indikere at kollisjonen mellom bilene oppsto i siste halvdel av krysset hvor klager fremdeles var i en vikepliktsituasjon.

Det følger av det grunnleggende prinsipp i norsk erstatningsrett om at det er kravstiller som har bevisbyrden for sitt krav. I kollisjonssammenheng innebærer dette at det er den vikepliktige som har bevisbyrden for å sannsynliggjøre at vikeplikten er opphørt. Det kan bl.a. vises til nemndsavgjørelse 2017-065, hvorfra hitsettes:

Klager anfører at han sto stille da kollisjonen skjedde, og at motparten kjørte inn i hans bil. Dette bestrides imidlertid av motparten, og nemnda kan ikke se at klagers påstand er tilstrekkelig dokumentert. Klager har bevisbyrden for at vikeplikt reglene er fulgt. Nemnda kan etter dette ikke se at det er grunnlag for å si at motparten har utvist uaktsomhet eller at det er grunnlag for skylddeling.

Etter gjennomgang av sakens dokumenter finner vi ikke tilstrekkelige holdepunkter for at sammenstøtet oppsto i etterkant av krysset, med den følge av vikeplikten ovenfor motparten var opphørt. Det foreligger påstand mot påstand hva angår hendelsesforløpet. Vitneforklaringen tillegges begrenset vekt, og bilder fra kollisjonsstedet og treffpunktet på kjøretøyene kan tas til inntekt for at uhellet inntreff i siste del av krysset hvor klagers bil fremdeles hadde vikeplikt for forkjørsvai.

På bakgrunn av sakens dokumenter kan vi ikke se at det er sannsynliggjort at vikeplikten overfor motparten var opphørt da sammenstøtet oppsto. Vi er dermed av den oppfatning av at klage har brutt trafikkreglene § 7 nr. 1. Det foreligger derfor ansvarsgrunnlag for klager etter bal. § 8 første avsnitt bokstav c.

Etter dette finner sekretariatet at foretakets standpunkt er korrekt. Vi ser derfor ikke grunn til å ta saken nærmere opp med foretaket.

Klager hevder at den andre parten ikke har vært aktsom i forbindelse med hendelsen. Det anføres at motparten hadde for høy fart og kjørte rett på klagers bil, til tross for at vedkommende hadde uhindret adgang til å svinge inn på nedsiden av klagers motorvogn. I tillegg fremhever klager at eget foretak snudde rundt uten noen form for protester i det motpartens forsikringsforetak fant å illegge klager fullt ansvar.

Dersom det kan godtgjøres at årsaken til skaden er at motparten har forårsaket uhellet, helt eller delvis, vil ansvarsforetaket til den andre part være ansvarlig etter § 8 annet ledd. Et eventuelt ansvar for motpart må imidlertid påklages ovenfor den andre parts forsikringsforetak. Klagers eget foretak har ikke anledning til å påtvinge motparten eller dens forsikringsforetak en ansvarserkjennelse og heller ingen plikt til å bistå deg med å forfølge et slikt krav og eventuelt forskuttere utbetaling fra motpartens selskap. Dette er bl.a. slått fast i nemndsavgjørelse 2021-136.

Dette innebærer at dersom klager ønsker at vi skal vurdere om motpartens foretak er ansvarlig for skadene på hans bil, må klager sende inn en ny klage på dette foretaket.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Klager har i ettertid vist til at opplysningene i motpartens skademelding tilsa at han hadde planer om å ta en u-sving mot kjøreretningen. Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for en slik anførsel.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).